УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат

мср Бојана Максимовић

Предложени наслов теме докторске дисертације[1]

Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса

Предложени ментор

1. Софија Биланџија

2. Немања Радуловић

[1] Ако се наслов који предлаже Комисија разликује од радног наслова који је навео докторанд у Пријави, навести и радни наслов, а у одељку **4.1. Формулација наслова теме** образложити разлоге због којих је измењен.

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. **3281/1** донетом дана **23.11.2023**. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је, уз сагласност предложених чланова, Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације докторанда **Бојане Максимовић** под насловом **„Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса”.**

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Име и презиме: **др Наташа Ристивојевић-Рајковић**

Звање: **доцент**

Ужа научна област: **Скандинавистика**

Датум избора у звање: **9. 5. 2022.**

Установа на којој је запослен: **Универзитет у Београду – Филолошки факултет**

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: **др Миодраг Вукчевић**

Звање: **редовни професор**

Ужа научна област: **Германистика**

Датум избора у звање: **24. 3. 2021.**

Установа на којој је запослен: **Универзитет у Београду – Филолошки факултет**

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: **др Данијела Поповић-Николић**

Звање: **редовни професор**

Ужа научна област: **Српска и компаративна књижевност**

Датум избора у звање: **10. 7. 2023.**

Установа на којој је запослен: **Универзитет у Нишу – Филозофски факултет**

II ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

У приложеној биографији колегиница Бојана Максимовић наводи да је рођена 21. јула 1989. године у Ужицу (Република Србија), где је завршила основну школу, музичку школу „Војислав Лале-Стефановић“ (одсек клавир), као и Ужичку гимназију (друштвено-језички смер). Дипломирала је 2012. године на Групи за скандинавистику (Катедра за германистику) Филолошког факултета Универзитета у Београду. Током основних студија, као стипендисткиња, паралелно је студирала у Норвешкој, где је завршила хуманистичку академију *Nansenskolen*. Мастер тезу под насловом „Човек између природе и цивилизације: Упоредна анализа романа *Глад*, *Мистерије*, *Пан* и *Викторија* Кнута Хамсуна“ одбранила је у јануару 2014. године, након студијско-истраживачког боравка на Универзитету у Ослу. Радила је као сарадница у настави на матичној катедри од краја 2017. године, када је уписала и докторске студије (модул књижевност) до 2020. Од 2020. године запослена је у Филолошкој гимназији у Београду као професорка норвешког језика. Активно се бави књижевним превођењем са норвешког језика.

2.2. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Maksimović, B. (2022). „Nordijski trikster Loki“. U: *Horizonti jezika i kultura*. (u štampi).

2. Максимовић, Б. (2021). „Рецепција идеја шведске феминисткиње Елен Кеј у часопису *Женски покрет* (1920-1938)“. У: *Женски покрет (1920-1938): зборник радова*. Институт за књижевност и уметност. Стр. 407-419.

Рад је објављен након учешћа на међународном научном скупу посвећеном часопису *Женски покрет*, који је одржан од 7. до 9. октобра 2020. године на Институту за књижевност и уметност у Београду.

3. Максимовић, Б. (2019). „Феминизам, популарни феминизам и (феминистичка) популарна култура“. У: *Књиженство: часопис за студије књижевности, рода и културе*, Годиште IX, број 9.

4. Maksimović, B. (2018). „Slika porodice u Ibzenovoj drami *Aveti* i Cao Juevoj drami *Oluja*“. U: *Komunikacija i kultura online*. Godina IX, broj 9.

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија закључује да кандидаткиња Бојана Максимовић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Предложена су два ментора: проф. др Софија Биланџија и проф. др Немања Радуловић

Име и презиме ментора: **др Софија Биланџија**
Звање: **ванредни професор**
Датум избора у звање: **31. 10. 2023**.
Установа на којој је запослен: **Универзитет у Београду – Филолошки факултет**
Ужа област научно-истраживачког рада: **Скандинавистика**

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације (најмање пет радова):

1.	Биланџија Софија (2023). Ословљавање у изабраним комедијама Лудвига Холберга. *Philologia Mediana, 15*: 215–226. doi: 10.46630/phm.15.2023.15
2.	Bilandžija Sofija A. (2023). Jezički izazovi dijahronijskog prevoda niskog diferencijala na primeru prevoda Holbergovih komedija na srpski jezik. *Komunikacija i kultura online, 14*: 24–42.
3.	Бранислав Ивановић & Софија Биланџија (2022). Конјунктив у савременом немачком језику и преводни еквиваленти у норвешком на корпусу романа *Die Angst des Tormanns beim Elfmeter* Петера Хандкеа и његовог превода на норвешки У: А. Крстановић и А. Марић (ур.), *О поетици међупростора и међувремена.*

	Германистичко-славистички сусрети поводом додјеле Нобелове награде Петеру Хандкеу, 65–87. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци.
4.	Зорица Ковачевић, Софија Биланџија, Бранислав Ивановић (2015). Међујезичко посредовање и хуманизам. Утицај превода Лутерове Библије на осавремењивање шведског језика. У: Вранеш, А. & Љ. Марковић (ур.), *Хуманизам: култура или илузија? Тематски зборник* (с. 345–354). Београд: Универзитет у Београду, Филолошки факултет.
5.	Биланџија, Софија (2013). Нордијско језичко заједништво – (кључна) вредност или терет? У: Б. Мишић Илић и В. Лопичић (ур.), Језик, књижевност, вредности – језичка истраживања. Зборник радова (с. 473–483). Ниш: Универзитет у Нишу.

Име и презиме ментора: **др Немања Радуловић**

Звање: **редовни професор**

Датум избора у звање: **13. 01. 2021.**

Установа на којој је запослен: **Универзитет у Београду – Филолошки факултет**

Ужа област научно-истраживачког рада: **Српска књижевност**

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације (најмање пет радова):

1.	Radulović, Nemanja (2015). The Feminine Imaginarium in Traditional Legends about Fate (The Predestined Death-ATU 934). *Studia mythologica Slavica*, 18: 63-80.
2.	Радуловић, Немања (2015). Семантика простора у наративима о судбини. У: *Движение и пространство в славянските езици, литератури и култури,* Зборник међународног славистичког скупа (с. 483–488). Софија: Универзитет Св. Климент Охридски.
3.	Radulović, Nemanja (2017). From Folklore to Esotericism and Back: Neo-Paganism in Serbia. *The Pomegranate. The International Journal of Pagan Studies*. 19, 1 1: 47-76. ISSN 1528-0268 (print)
4.	Радуловић, Немања (2023). Ново схватање митологије у српској култури 19. века. У: С. Г. Марковић (ур.), *Културни трансфер Европа-Србија у 19.веку* (с. 167–196).

	Београд: Институт за европске студије. DOI: https://doi.org/10.18485/fpn_ctes_xix.2023.ch5
5.	Radulović, Nemanja (2021). The New Life of "The Book of Veles". Transformations of Mystification into Myth. In: N. Radulović, S. Đorđević-Belić (eds.), *Disenchantment, Re-enchantment and Folklore Genres* (s. 265–276). Beograd: Institut za književnost i umetnost.

Комисија закључује да проф. др Софија Биланџија и проф. др Немања Радуловић испуњавају предвиђене услове за менторе ове докторске дисертације, која обухвата области скандинавистике, скандинавске књижевности, старонордијске и средњевековне књижевности, фолклористике и нордијске митологије.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНЕ ТЕМЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

4.1. ФОРМУЛАЦИЈА НАСЛОВА ТЕМЕ

Комисија закључује да је радни назив „Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса" прикладан и да адекватно репрезентује суштину предложене теме истраживања.

4.2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет истраживања

Предмет истраживања докторске дисертације „Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса" представља анализа најзаступљенијих типова женских ликова у старонордијској митолошкој и јуначкој поезији. Грађу за анализу чини тзв. едичка поезија, која припада најстаријим усменопоетским традицијама нордијских земаља. Назив „едичка" је настао на основу наслова најзначајније компилације анонимне старонордијске поезије, *Старије* или *Поетске Еде*. Ова збирка текстова је

сачувана у више различитих верзија и рукописа, а најкохерентније и најпотпуније верзије садржи пергаментски рукопис *Codex Regius* (*Краљевски кодекс*) из оквирно 1270. године. Мада није до краја јасно по којим је критеријумима непознати компилатор одабрао одређене верзије песама, а одбацио друге, са сигурношћу се зна да је компилација била свесна, јер она садржи и коментар компилатора. Истраживачи старонордијске књижевности се слажу око тога да је, по свој прилици, већи део песама обликован на Исланду, неке од њих су настале у Норвешкој, а једна на Гренланду. Иако се не може поуздано утврдити старост едичке поезије, постоји општа сагласност да, ако се у обзир узму језички критеријуми, ниједан од текстова не може потицати из периода пре 700. године. Међутим, сама грађа појединих песама, нарочито оних из јуначког дела едичког корпуса, сеже у још даљу прошлост, будући да има корене у периоду велике сеобе народа, која је започела у IV веку, или је моделована по старогерманском митопоетском предлошку.

Компилација садржи свеукупно 34 песме, али се још 5-6 песама сачуваних ван овог рукописа сматра едичким, те ће и оне бити укључене у анализу. Важан корак у анализи представља дискусија о критеријумима класификације едичких песама. Традиционално се сврставају у две групе: у митолошку и јуначку поезију, али критеријуми такве класификације нису увек до краја оправдани, будући да постоје и песме на међи, односно песме у којима жанрови нису јасно разграничени. Теме митолошких песама јесу космогонија, односно постанак, устројство и пропаст постојећег света (у космогонији је садржан и есхатолошки мит), затим подвизи групе богова или појединачних богова, као и њихови сукоби са хтонским силама, џиновима (јотунима) и другим митолошким бићима. Јуначке песме су првенствено испредане око живота и дела два истакнута јунака – Хелгија Хундинговог убице (*Helgi Hundingsbani*), изворно нордијског јунака, и Сигруда Змајеубице (*Sigurðr Fáfnisbani*), који је био веома познат и на ширем германском подручју као Зигфрид из *Песме о Нибелунзима*. Попут едичке поезије, и потоња песма је заснована на усменој традицији, њен аутор је непознат, а написана је у приближно исто време (око 1200. године).

Окосницу истраживања чиниће анализа најзаступљенијих типова женских ликова у митолошкој и јуначкој поезији. Другим речима, проучаваће се ликови женских божанства, пророчица, норни, валикира, јотунки и других митолошких бића, као и митопоетске представе које се за њих везују, а приликом анализе махом

демитологизоване јуначке поезије посебан нагласак ставиће се на тип осветнице и хушкачице (оличен у јунакињама Бринхилди и Гунхилд), које ће се такође довести у везу са старијим митолошким обрасцима. Женски ликови су уопште узев мање заступљени у научној литератури. Ако изузмемо истраживачице попут Џуди Квин (Judy Quinn), историчарке Јени Јокенс (Jenny Jochens) и историчарке религије Нане Леке (Nanna Løkka), на чије ће се увиде кандидаткиња позивати, донедавно је пажња истраживача углавном била усмерена на мушке ликове и божанства.

Жанрови едичког корпуса проучаваће се у ширем контексту старонордијске књижевности. Тај појам односи се на књижевност насталу на ширем нордијском простору, на норенском језику (заједнички назив за старнонорвешки и староисландски језик), који је најпре био у употреби у Данској, Норвешкој и Шведској, да би се током викиншког похода проширио и на подручја која су колонизивали превасходно норвешки викинзи, односно на данашњи Исланд, Гренлад и Фарјарска острва, али и на Шетланд и Оркнијска острва (данас у саставу Велике Британије). На северу Европе се норенским језиком говорило, и на њему стварало, оквирно од 800. до 1350. године (мада неки филолози за почетну годину ове фазе развоја нордијских језика узимају 700. годину), односно, од викиншког доба, па све до позног средњег века. Током овог периода, нордијске земље су прошле кроз мноштво крупних политичких, културолошких, социјалних и других промена, а једна од последица викиншких похода била је и увођење нове вере крајем X и почетком XI века. Другим речима, десио се прелаз са паганске старонордијске религије на хришћанство, што је подразумевало радикалну прекретницу на више нивоа. Будући да је постепена христијанизација нордијских земаља донела промену парадигме и нове мисаоне обрасце, то се одразило и на књижевну продукцију и појаву нових жанрова старонордијске књижевности. Са хришћанством је стигло и ново латинично писмо, које је имало далеко ширу примену од изворног рунског писма, на коме су сачувани само краћи записи на рунском камењу, оружју, накиту и разноврсним предметима практичне, употребне вредности. Ново писмо (уз кога је дошао и нови, латински језик) омогућило је и развој знатно другачије културе књиге и учености, што је изменило и само поимање књижевног стваралаштва. По примању хришћанства, књижевност је испрва била у служби нове религије, те се она махом сводила на преводе хришћанских списа, хагиографија, проповеди и сл., који су коришћени у мисионарској делатности. Напоредо с тим, традиционална књижевност, у коју се убраја и едичка поезија, наставила је да постоји у оквиру усменопоетског

система. Будући да је хришћанство било нетрепељиво према тековинама паганских култура, било је потребно да прође преко два века како би се направио отклон према паганској религији, и како би се на Исланду учени људи попут компилатора *Поетске Еде*, или аутора *Прозне Еде*, историчара, песника и политичара Снорија Стурласона, одважили да се прихвате нимало лаког задатка транспоновања усменопоетских дела и митолошке грађе у писани текст. У духу ренесансе коју је Исланд проживљавао у XIII веку, а насупрот дотадашњој пракси записивања дела на латинском језику, обе *Еде* записане су на норенском језику. Кандидаткиња ће се у анализи женских ликова едичког корпуса превенствено ослањати на оригиналне текстове на том језику, на коме су поникла кључна дела и жанрови старонордијске књижевности (исландске саге, едичка и скалдичка поезија).

Будући да је реч о текстовима старе књижевности, савремени читаоци и истраживачи се суочавају са бројним изазовима који отежавају разумевање тих дела. Поред готово непремостиве временске дистанце, услед поетичких особености ових текстова, значење бројних појмова и поетских слика замагљује се или губи, те је неопходно консултовати и критичка издања, и различите преводе изворних текстова на савремене (северно)германске језике. Кандидаткиња ће стога, уз оригиналне текстове, за потребе овог рада користити и утицајне преводе на норвешки, дански и енглески језик, узевши у обзир чињеницу да различити преводи пружају различита тумачења спорних места, којих у овим делима има много.

Циљеви истраживања

Кандидаткиња у пријави теме поставља следеће циљеве истраживања:

- проучавање женских ликова заступљених у жанровима едичког корпуса старонордијске књижевности
- исцрпно и систематично изучавање текстова *Поетске Еде* из угла филолога скандинависте
- проучавање оригиналних текстова и ревидирање одређених заблуда које се везују за улогу и функцију јотуна у митопоетском систему старонордијске митологије

- ревидирање устаљене класификације жанрова едичког корпуса, одн. решавање проблематике која се везује на традиционалну поделу на митолошку и јуначку поезију
- представљање савремених сазнања и тенденција у проучавању старонордијске књижевности

4.3. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ

Кандидаткиња у пријави теме износи следеће хипотезе:

- Представе женских ликова у различитим жанровима едичког корпуса нису биле униформне, чак ни када је реч о истим врстама бића или јунакиња
- Као и мушки, и женски ликови су психолошки продубљенији и мање типизирани у јуначкој поезији.
- Иако су у едичким песмама нејчешће у фокусу мушки ликови, женски ликови посредством хушкања, додељивањем задатка или као објекат жудње у походу чији је циљ задобијање младе, врше функцију покретача радње, што је посебно видљиво у јуначкој поезији, али и у одређеним песмама митолошког карактера, попут *Песме о Скирнију*.
- Иако је едичка поезија у оном облику у коме је записана реликт ратничко-патријархалног друштва, она открива дубљи митолошки слој и матрицентричне обрасце у коме женски ликови врше низ неопходних функција.
- Едичке јунакиње су по правилу смештене на лиминалне позиције и врше улоге повезане са обредима прелаза, који су уско повезани са иницијацијом јунака и његовим проласком кроз различите животне стадијуме (норне јунаку по рођењу досуђују судбину, валкире га усмеравају и воде кроз живот, њихова предводница постаје јунакова невеста, да би коначно валкире на бојишту бирале достојне јунаке који ће бити посвећени Одину, чиме ће их превести у загробни живот).

4.4. ПЛАН РАДА И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Приступ теми ће бити интердисциплинаран. Кандидаткиња ће текстове који су предмет истраживања тумачити помоћу појмова и метода скандинавске филологије, савремене фолклористике и науке о књижевности. Интердисциплинарни приступ анализи омогућава сагледавање текстова из едичког корпуса у њиховом књижевноисторијском и културолошком контексту.

Кандидаткиња ће на самом почетку дисертације представити изворе, културолошки и шири књижевноисторијски контекст старонордијске књижевности у ком су дата дела обликована и преношена усменим путем, пре него што су транспонована у писани текст. Детаљно ће описати примарне изворе, пре свега компилацију познату под називом *Старија Еда*, и анализирати њен однос са Сноријевом *Млађом* или *Прозном Едом*.

У наставку дисертације кандидаткиња ће се посветити проблематици класификације жанрова старонордијске књижевности. Најпре ће терминолошки разграничити жанрове актуелне за своје истраживање, а затим ће, у складу са новијим сазнањима, испитати оправданост уврежене поделе старонордијске поезије на едичку и скалдичку, односно даље поделе едичке поезије на митолошку и јуначку.

Након представљања метода истраживања, кандидаткиња ће прећи на средишњи део дисертације, у ком се бави систематичном анализом јунакиња едичке поезије и митопоетских представа које се за њих везују. У анализи ће поћи од поделе јунакиња едичког корпуса ауторке Јени Јокенс на ликове божанског и ликове људског порекла (ратнице, пророчице, осветнице, хушкашице), али ће наведену поделу проширити и продубити проучавајући их из филолошке, одн. књижевнотеоријске перспективе, у контексту жанра у ком се одређени типови јунакиња појављују. Најпре ће анализирати типове који су превасходно заступљени у митолошкој поезији, односно, богиње из рода Аса и Вана, мања божанства (*dísir*) и друга митолошка бића, а посебну пажњу ће посветити често занемариваним ликовима јотунки, односно жена из рода дивова, чија је улога досад умногоме превиђана – оне су готово доследно једнострано тумачене као хомогена скупина и оличење хтонских, разарајућих сила. Кандидаткиња ће у анализи показати да овакво тумачење није одрживо пошто међу ликовима јотунки постоје и оне привлачног изгледа (блиставих или белих руку), које су предмет жудње различитих богова и битан ресурс за одржавање постојећег поретка или стицање знања и магичних

предмета до којих долази културни јунак (у нордијској митологији превасходно оличен у лику врховног бога Одина). Следећи тип који је карактеристичан за митолошку поезију јесте лик пророчице, односно волве. Приликом анализе овог типа, испитаће се и старонордијски концепт знања, које је веома често имало езотеричан карактер, а углавном је повезивано са женским ликовима. Затим ће се анализирати типови јунакиња који се пре свега јављају у јуначкој поезији, типови хушкачице и осветнице, оличени у јунакињама Бринхилд и Гунхилд. На крају централног дела дисертације биће проучени типови који се у готово подједнакој мери појављују и у митолошкој и јуначкој поезији, а то су норне и валкире. Поред анализе њиховог међусобног односа, кандидаткиња ће посебну пажњу посветити и начину обликовања ових ликова у различитим жанровима едичког корпуса.

Закључно поглавље ће бити посвећено резимирању резултата истраживања и указивању на могућности даљих испитивања у оквиру дате области.

4.5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидаткиња очекује да ће на основу извршеног истраживања моћи да одговори на следећа питања:

- Како су се поимали женски ликови у старонордијској поезији? Које се митопоетске представе везују за њих, и које су улоге и функције они вршили у оквиру датог поетичког система?
- На који су начин поетске особености жанра утицале на обликовање женских ликова?
- У којој су мери женски ликови типизирани, а у којој мери индивидуализовани, и да ли постоје варијације у зависности од тога о ком жанру је реч?
- Да ли постоје одређена жанровска преплитања?
- Да ли се у дубљим слојевима демитологизованих јуначких жанрова могу уочити прежици митопоетских престава карактеристичних за митолошку поезију?

И поред тога што едичка поезија, уз скалдичку поезију и исландске саге, представља један од најзначајнијих и најоригиналнијих доприноса светској књижевној баштини, у оквиру скандинавистичких проучавања на нашем језику нема опсежнијих студија посвећених овим текстовима, те ће предложена докторска дисертације бити

пионирски подухват на том пољу. Поред исцрпне анализе женских ликова у текстовима едичког корпуса, која ће бити спроведена на основу интердисциплинарних метода и заснована на најновијим научним сазнањима о овој теми, кандидаткиња као један од важних циљева дисертације истиче и систематично изучавање текстова Поетске Еде, што ће свакако отворити могућности за нова истраживања у овој области. Додатну вредност дисертације комисија види у чињеници да ће се истраживање вршити на оригиналној грађи, тј. на грађи на норенском језику, што представља реткост у оквиру србистичке скандинавистике.

4.6. ПРЕЛИМИНАРНИ СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

Примарна литература:

1. Bugge, Sophus. (1867). *Sæmundar Edda hins fróða*. Universitetsforlaget.
2. Finnur, J. (prev.). (1932). *De gamle eddadigte.* G. E. C. Gads forlag.
3. Mortensson-Egnund, I. (prev.). (2017). *Edda.* Det norske samlaget.
4. Orchard, A. (prev.). (2011). *The Elder Edda*. Penguin Books.
5. Sturluson, S. (1997). *Edda*. Sa islandskog prevela Dora Maček. Artresor.
6. Sturluson, S. (1998). *Edda*. Na engleski preveo i priredio Anthony Faulkes. University of Birmingham.

Секундарна литература:

1. Ahola J. & Frog (ur.) (2021). *Folklore and Old Norse Mythology*. The Kalevala Society.
2. Andersen, P. T. (2017). *Norsk litteraturhistorie*. Universitetsforlaget.
3. Bahtin, M. (1976). *Stvaralaštvo Fransoa Rablea i narodna kultura srednjeg veka i renesanse*. Nolit.
4. Barnes, G. & Clunies Ross, M. (2000). *Old Norse Myths, Literature and Society*. Centre for Medieval Studies, Universtity of Sydney.
5. Blain, J. (2002). *Nine Worlds of Seid-Magic. Ectasy and neo-shamanism in Northern European Paganism.* Routledge.
6. Clover J. C. & Lindow, J. (ur.). (1985). *Old Norse-Icelandic Literature. A Critical Guide. Islandica 45.* Cornell University Press.

7. Clunies Ross, M. (1994). *Prolonged Echoes. Old Norse Myths in Medieval Northern Society. Volume I: The Myths.* Odense University Press.
8. _____. (1998). *Prolonged Echoes. Old Norse Myths in Medieval Northern Society. Volume II: The Reception of Norse Myths in Medieval Iceland.* Odense University Press.
9. _____. (ur.). (2000). *Old Icelandic Literature and Society*. Cambridge University Press.
10. _____. (2010). *A History of Old Norse Poetry and Poetics*. D.S.Brewer
11. Coleman, N. &Nanna Løkka (ur.). (2014). *Kvinner i vikingtid*. Scandinavian Academic Press.
12. Davidson, E. H. R. (1964). *Gods and Myths of Northern Europe*. Penguin Books.
13. De Vries, J. (1933). *The Problem of Loki*. Suomalainen Tiedeakatemia.
14. Detelić M. (1992). *Mitski prostor i epika*. Dosije.
15. Dronke, U. (ur.). (1969). *Heroic poems. The Poetic Edda.* Oxford University Press.
16. Elijade, M. (1990). *Šamanizam i arhajske tehnike ekstaze*. Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
17. _____. (2003). *Istorija verovanja i religijskih ideja*. Bard-fin.
18. Gamkrelidze, T. V. i Ivanov V. V. (1995). *Indo-European Language and Indoeuropeans*. Mouton de Gruyter.
19. Grejvs, R. (2004). *Bela boginja: istorijska gramatika pesničkog mita*. Dosije.
20. Haugen, O. E. (ur.). (2004). *Handbok i norrøn filologi*. Fagbokforlaget.
21. Herman, P., Mitchell M. & Arnorsdottir. A. S. (2014) *Minni and Munnin. Memory in Medieval Nordic Culture.* Brepols Publishers.
22. Herman P., Mitchel S. A. & Schjødt J. P. (ur.). (2017). *Old Norse Mythology – Comparative Perspectives*. Harvard University Press.
23. Holtsmark, A. (1962). „Loki, en omstridt skikkelse i nordisk mytologi“. U: *Maal og minne*. (81-89). Novus forlag.
24. _____. (1989). *Norrøn mytologi. Tru og mytar i vikingtida.* Det Norske Samlaget.
25. Hynes, W. & Doty, W. (ur.). (1993). *Mythical Trickster Figures*. Unversity of Alabama Press.
26. Jochens, J. (1995). *Women in Old Norse Society*. Cornell University Press.
27. _____. (1996). *Old Norse Images of Women*. University of Pennsylvania Press.

28. Lindow, J, Lönnroth L. & Weber G.W. (ur.) (1986). *Structure and Meaning in Old Norse Literature: New Approaches to Textual Analysis and Literary Criticism.* Odense University Press.
29. Long, J. H. (1987). „Culture Heroes“. Mircea Eliade (ur.). U: *The Encyclopedia of Religion*. MacMillan.
30. Løkka, N. (2010). *Steder og landskap i norrøn mytologi*. Universitet i Oslo.
31. _____. (2017). „Kvinner med drikkebeger“. Karoline Kjesrud&Nanna Løkka (ur.) U: *Dronningen i vikingtid og middelalder*. Scandinavian Academic Press.
32. Meletinski, J. (1983). *Poetika mita*. Nolit.
33. _____. (1998). *The Elder Edda and Early Forms of the Epic*. Kenneth H. Ober (prev.). Parnaso.
34. _____. (2011). *O književnim arhetipovima*. Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
35. Mitchell, S. A. (2011). *Witchcraft and Magic in the Nordic Middle Ages*. University of Pennsylvania Press.
36. Munch, P. A. (1967). *Norrøne gude- og heltesagn*. Universitetsforlaget.
37. Nässström, Britt-Mari. (2002). *Fornskandinavisk religion: En grundbok*. Studentlitteratur AB.
38. O' Donoghue, H. (2007). *From Asgard to Valhalla*. I. B. Taurus.
39. Øye, Ingvid. (2006). „Kvinner som tradisjonsformidlere – rom og redskaper“. U: *Samfunn, symboler og identitet – festskrift til Gro Mandt på 70-årsdagen*, ur. Randi Barndon, 439-453. Arkeologisk institutt, Universitetet i Bergen.
40. Quinn, J. (2002). „Dialogue with a vǫlva: *Vǫluspá*, *Baldrs draumar* and *Hyndluljóð*“. U: *The Poetic Edda: Essays on Old Norse Mythology*, ur. Acker P. & Larrington C. Routledge.
41. _____. (2006). „The gendering of death in Eddic cosmology“. U: *Old Norse Religion in Long-term Perspectives: Origins, Changes and Interactions*, ur. Andrén, A., Jennbert K. & Raudvere C. Nordic Academic Press. str. 54-57.
42. _____. (2010). „Liquid Knowledge: Traditional Conceptualizations of Learning in Eddic Poetry“. U: *Along the Oral-Written Continuum: Types of Texts, Relations and their Implications*, ur. Ranković S., Melve L. & Mundal, E. Brepolis. str. 175-217.

43. _____. (2015). „What Frigg Knew: The Goddess as Prophetss in Old Norse Mythology“. U: Dee, profetesse, regine e altre figure feminili nel Medioevo germanico, ur. Maria Elena Ruggerini e Veronika Szöke (Cagliari: CUEC). str. 67-88.
44. Radulović, N. (2011). „Drvo sveta“. U: *Živa reč. Zbornik u čast prof. Dr Nade Milošević-Đorđević*. M. Detelić & S. Samardžija (ur.). Balkanološki institut SANU.
45. Samardžija, S. (2021). *Uvod u usmenu književnost.* Sezam Book.
46. Steinsland, G. & Meulengracht Sørensen, P. (1994). *Mennesker og makter i vikingenes verden*. Universitetsforlaget.
47. _____. (1999). *Voluspå*. Pax Forlag.
48. Steinsland, G. (2005). *Norrøn religion*. *Myter, riter, samfunn*. Pax Forlag.
49. Sullivan, L. (1987). *Tricksters: An Overview*. U: *The Encyclopedia of Religion*. Ur. Mircea Eliade, MacMillan.
50. Thorvaldsen, B. Ø. (2006). *Svá er sagt í fornum vísindum. Tekstualiseringen av de mytologiske eddadikt.* Universitetet i Bergen.
51. Watkins, C. (2001). *How to Kill a Dragon. Aspects of Indo-European Poetics*. Oxford University Press.
52. West, M. L. (2007). *Indo-European Poetry and Myth*. Oxford University Press.

V ЗАКЉУЧАК О ОЦЕНИ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

Увидом у биографију и библиографију Комисија констатује да кандидат **Бојана Максимовић** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

Комисија констатује да **др Софија Биланџија** и **др Немања Радуловић** испуњавају услове предвиђене Стандардима за акредитацију студијских програма докторских академских студија и сагласни су да за предложену тему буду ментори.

На основу свега наведеног о предмету, хипотезама, постављеним циљевима, методу рада и очекиваним резултатима, Комисија констатује да је предложена тема **„Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса“** својом сложеношћу, актуелношћу и значајем за научну област којој припада подобна за израду докторске дисертације.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе одлуку о прихватању позитивног Извештаја о оцени научне заснованости теме **„Типологија женских ликова у жанровима едичког корпуса“**, коју је предложио кандидат **Бојана Максимовић**, да за ментора именује **др Софију Биланџију и др Немању Радуловића** и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

15. 12. 2023.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____

доц. др Наташа Ристивојевић-Рајковић

председник Комисије

2. _____

проф. др Миодраг Вукчевић

члан Комисије

3. _____

проф. др Данијела Поповић Николић

члан Комисије